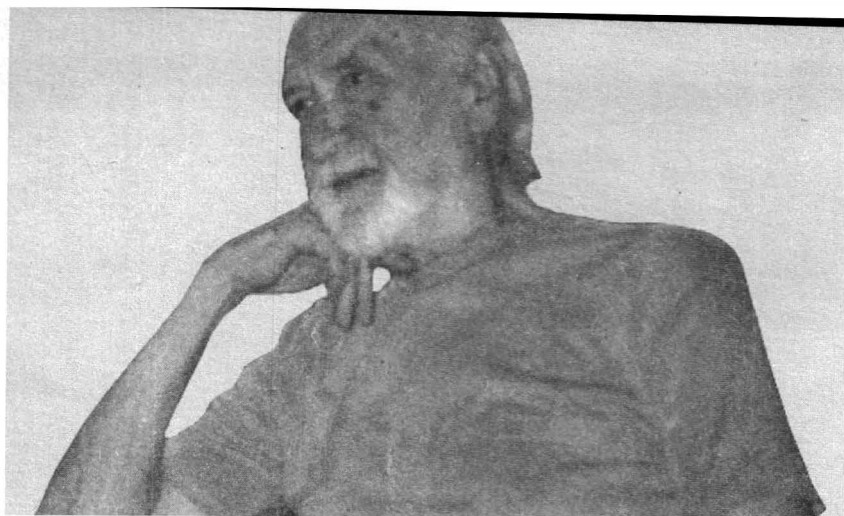

MARCEL GINGULESCU

Ce voce! Ce dicțiune! Actor sau bas la Operă? Când l-am întrebat, cel ce se recomanda „venit pe lume o dată cu secolul XX” mi-a replicat: „Păi, am și fost elevul lui Folescu. Dar marele bas era mai mult bolnav, venea rar, așa că am abandonat opera. Eu tot eram student la Conservator: la harpă. De ce te miri? Am făcut cinci ani de harpă cu Eloida Coandă. Am și concertat. I-am avut profesori pe D. G. Kiriac și pe Ion Nona Ottescu. N-a fost ușor. N-aveam harpă. Eram nevoit să aștept la rând, ca să pot exersa la harpa Conservatorului”. Și actor? Cum ai ajuns? „Știi, eu am fost toată viața îngrozitor de timid, niciodată n-am scăpat de trac. Am debutat la 19 ani, la Revistă, adus cu forța de prietenul meu Mișu Balaban. Printre colegi: Maria Wauwrina, Miluță Gheorghiu, Petre Pagu ș.a. Nu-mi plăcea. Nu era genul meu. Aveam 20 de ani, când N. Iorga, încântat de felul cum îl interpretasem

pe Hatmanul Gheorghe dintr-o piesă scrisă de dânsul, m-a felicitat spunându-mi: „Băiete, ai o voce rară. Și talent. Să nu te lași.” Așa că, fiind în anul IV la Harpă, în 1926, am intrat la actorie, la clasa Mariei Filotti, căreia mai târziu aveam să-i dau replica, în rolul Vronski din **Anna Karenina**. Am jucat apoi pe scena Naționalului bucureștean peste 25 de ani. Plus sute și sute de turnee în toată țara. Am jucat alături de Constantin Nottara, Ion Petrescu, Ion Brezeanu, Nicolae Soreanu, Nicolae Bălățeanu, Maria Filotti, Marioara Voiculescu, George Calboreanu, George Vraca, Agepsina Macri-Eftimiu, Marioara

Zimniceanu, Aura Buzescu, Ion Manu, Costache Antoniu ș.a. În ce roluri? Oh, multe: Edgar (**Regele Lear**), Vronski (**Anna Karenina**), Zmeul-zmeilor (**Înșir'țe mărgărite**), Dacian (**Capul de rățoi**), Pastorul (**Strigoii**), Luca Arbore (**Viforul**), Helmer (**Nora**) etc., etc... Am lucrat cu Soare Z. Soare, Paul Gusty, Ion Sava, Ion Șahighian și alți regizori. Am învățat multe de la ei, de la alți colegi...

A călătorit aproape un secol. N-ar fi rău să-l păstrăm viu, în amintire, noi și cei ce vor urma.

RADU IFTIMOVICI

Scrisoare deschisă către colegii din teatrul românesc

Fac parte din promoția 1975, care a dăruit scenei românești și altor scene staruri de strălucirea unor Horațiu Mălăele, Dan Condurache, Șerban Cella, Mircea Constantinescu, Ioan Chelaru, Puiu Dănilă, Marina Ploae, Rozina Cambos, Tatiana Olier. Nu știu câți dintre cititorii acestei reviste au văzut sau își mai amintesc montarea mea de diplomă cu Regele cerb, minunata piesă a contelei venețian Carlo Gozzi, care a făcut săli pline timp de câteva săptămâni la Studioul de Teatru al (pe atunci) IATC în primăvara/vara lui 1975. Cu atât mai puțini – bănuiesc – sunt aceia ce au putut să-mi urmărească evoluția artistică care m-a adus din Cotroceni „la” Maramureș și de la Paris la Londra, unde viețuiesc și lucrez de 11 ani.

Nu știu (deocamdată) cum va privi posteritatea efortul nostru colectiv, știu însă mult prea bine cum am privit atunci, acum 20 de ani, eforturile oficialităților de a separa cât mai bine acea generație a noastră, exilându-l pe fiecare dintre membrii săi într-un teatru cât mai depărtat, în care entuziasmul irepresibil, descătușarea de energii creatoare ale promoției noastre să se fărâmițeze, să nu se poată coagula în jurul unei viziuni regizorale coerente, într-o echipă, într-un nou „Teatru al Tineretului”. Probabil nu sunt singurul ce a deplâns adesea „conjunctura” de atunci, dar care a încercat, românește, să întoarcă dezavantajele evidente ale situației în avansuri spirituale la nivel personal, dacă mai mult nu s-a putut.

Aceste decenii din urmă au constituit așadar un periplu care, indiferent de evenimentele exterioare, ne-a adus pe fiecare la un punct al evoluției spirituale de unde a devenit nu doar posibil,

dar și necesar să privim din nou la acel „moment Gozzi” și, cu ajutorul Celui-De-Sus, să încercăm a-l reînvia. Nu, nu mă gândesc defel la o montare arheologizantă a Regelui Cerb, ci la un proiect de teatru/cinema pe care, nu demult, l-am propus unuia dintre programele Comisiei Europene (Directoratul Cultură). Ar fi vorba, în mare, despre căutarea de sine a actorului și despre căutarea lui Gozzi într-o Veneție ce nu-i acordă atenție decât arhi-rivalului său, „bădăranului” Goldoni. Spectacolul ar urma să fie o coproducție româno-franco-italo-britanică și ar trebui să fie prezentat nu numai la Veneția, ci și la Paris, Londra, Roma și – evident – București. Filmările ar urma să aibă loc la București și Veneția. Inutilă precizarea, suntem într-o fază embrionară a proiectului și orice dovadă de interes sau sprijin potențial ar fi binevenită, ba chiar ar spori șansele de materializare a proiectului.

Aleg acest mod de a mă adresa foștilor colegi de generație din motive prea lesne de înțeles, dar și pentru că intuiesc că traumele noastre din 1975 nu sunt defel străine mai noilor promoții ATF, și ele spulberate în cele patru vânturi taman ia ora la care uniunea, echipa ar trebui consfințite și sudate pentru binele tuturor, inclusiv al societății, căreia histrionii nu-i sunt, sau n-ar trebui să-i fie, decât umilii slujitori.

Aș îndrăzni să aștept răspunsuri fie pe adresa redacției, fie direct pe adresa companiei mele: GRAI/9 Dulwich Mews/London SE 22 9 AN/UK.

BOGDAN BERCIU